

Ц 58
Р 51

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПОВІТРЯНИХ СИЛ імені ІВАНА КОЖЕДУБА

Гришко Р.

СПЕЦІАЛЬНА ОБРОБКА У ПІДРОЗДІЛАХ ПОВІТРЯНИХ СИЛ

ДЕГАЗАЦІЯ, ДЕЗАКТИВАЦІЯ, ДЕЗІНФЕКЦІЯ

Харків
2017

Ц, 58
Г 51

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПОВІТРЯНИХ СИЛ
імені ІВАНА КОЖЕДУБА

Г. Б. ГИШКО

СПЕЦІАЛЬНА ОБРОБКА
У ПІДРОЗДІЛАХ
ПОВІТРЯНИХ СИЛ

ДЕГАЗАЦІЯ, ДЕЗАКТИВАЦІЯ, ДЕЗІНФЕКЦІЯ

Навчально-методичний посібник

A 0 6 1 6 1 5

Харків
2017

УДК 623.454.86 (075.8)
ББК Ц 581.63я7

*Затверджено до видання вченою радою
Харківського національного університету
Повітряних Сил
(протокол № 2 від 24.01.2017 року)*

Г51

Рецензенти: С. П. Ярош, доктор військових наук, професор (ХНУПС);
С. А. Калкманов, доктор технічних наук, професор (ХНУПС)

Гишко Г. Б.

Г51 Спеціальна обробка у підрозділах Повітряних Сил: дегазація, дезактивація, дезінфекція: навч.-метод. посіб. / Г. Б. Гишко. – Х.: ХНУПС, 2017. – 168 с.

Навчально-методичний посібник розроблено з метою надання теоретичних знань, формування умінь та оволодіння практичними навичками з навчальної дисципліни "Радіаційний, хімічний, біологічний захист підрозділів (у т. ч. екологія)".

У посібнику викладено теоретичний матеріал про існуючі засоби спеціальної обробки, які застосовуються для ліквідації наслідків радіаційного, хімічного, біологічного зараження, з урахуванням досвіду підрозділів та частин Повітряних Сил Збройних Сил України, отриманого при виконанні ними завдань.

Посібник буде корисним для підготовки та навчання курсантів та студентів університету, які навчаються за програмою підготовки офіцерів запасу, а також військовослужбовців Повітряних Сил, на яких можуть бути покладені завдання щодо проведення спеціальної обробки.

УДК 623.454.86 (075.8)
ББК Ц 581.63я7

© Гишко Г. Б., 2017
© Харківський національний університет
Повітряних Сил імені Івана Кожедуба, 2017

ЗМІСТ

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ.....	5
ВСТУП.....	7
1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	8
2. РОЗЧИНИ ТА РЕЦЕПТУРИ ДЛЯ СПЕЦІАЛЬНОЇ ОБРОБКИ.....	12
2.1. Розчини та рецептури для дегазації.....	12
2.2. Розчини для дезактивації.....	16
2.3. Розчини для дезінфекції.....	17
2.4. Коротка характеристика речовин, які входять до складу дегазуючих, дезактивуючих, дезінфікуючих розчинів.....	19
3. СПОСОБИ СПЕЦІАЛЬНОЇ ОБРОБКИ.....	22
3.1. Способи дезактивації.....	22
3.2. Способи дегазації.....	23
3.3. Способи дезінфекції.....	26
4. ЗАСОБИ СПЕЦІАЛЬНОЇ ОБРОБКИ.....	28
4.1. Штатні та табельні засоби спеціальної обробки підрозділів.....	28
4.2. Засоби підрозділів для санітарної та спеціальної обробки особового складу.....	29
4.2.1. Індивідуальні засоби санітарної та спеціальної обробки.....	29
4.2.2. Засоби підрозділів для санітарної обробки особового складу.....	35
4.3. Засоби спеціальної обробки озброєння та військової техніки.....	37
4.4. Комплекти спеціальної обробки для дообладнання спеціальних машин.....	47
4.5. Штатні засоби спеціальної обробки підрозділів радіаційного, хімічного біологічного захисту.....	54
4.6. Допоміжні засоби спеціальної обробки підрозділів.....	64
5. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ СПЕЦІАЛЬНОЇ ОБРОБКИ.....	70
5.1. Часткова спеціальна обробка.....	70
5.1.1. Часткова санітарна обробка особового складу.....	71
5.1.1.1. Часткова санітарна обробка при зараженні радіоактивними речовинами.....	71
5.1.1.2. Часткова санітарна обробка при зараженні отруйними речовинами.....	74
5.1.1.3. Часткова санітарна обробка при зараженні біологічними засобами.....	75
5.1.2. Часткова спеціальна обробка озброєння та військової техніки.....	75
5.1.3. Часткова спеціальна обробка фортифікаційних споруд.....	82
5.1.4. Часткова спеціальна обробка засобів індивідуального захисту ізолювального типу.....	82
5.2. Повна спеціальна обробка.....	84
5.2.1. Повна санітарна обробка особового складу.....	84
5.2.2. Повна спеціальна обробка озброєння та військової техніки.....	86
5.2.2.1. Повна дезактивація, дегазація, дезінфекція стрілецької зброї.....	86
5.2.2.2. Повна дегазація, дезактивація, дезінфекція озброєння та військової техніки підрозділів протиповітряної оборони сухопутних військ, радіотехнічних та зенітних ракетних військ.....	87

5.2.2.3. Повна дегазація, дезактивація, дезінфекція авіаційної техніки.....	88
5.2.2.4. Повна дегазація, дезактивація, дезінфекція автомобільної техніки.....	89
5.2.2.5. Повна дегазація, дезактивація, дезінфекція засобів зв'язку..	91
5.2.2.6. Повна дегазація, дезактивація, дезінфекція інженерної техніки.	92
5.2.2.7. Дегазація полімерних матеріалів, дерев'яних, гумових та шкіряних виробів.....	93
5.2.2.8. Повна спеціальна обробка похідних кухонь, кухонного посуду та інвентарю.....	94
5.2.3. Дегазація, дезактивація, дезінфекція окремих ділянок місцевості та фортифікаційних споруд.....	94
5.2.4. Дезактивація, дегазація, дезінфекція обмундирування, взуття, спорядження та засобів індивідуального захисту.....	96
5.2.5. Дезактивація, дегазація, дезінфекція продовольства та знезараження води.....	98
5.2.5.1. Дезактивація продовольства.....	98
5.2.5.2. Дегазація продовольства.....	100
5.2.5.3. Дезінфекція продовольства.....	101
5.2.5.4. Знезараження води.....	101
6. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ СПЕЦІАЛЬНОЇ ОБРОБКИ.....	108
6.1. Організація проведення часткової спеціальної обробки.....	108
6.2. Організація проведення повної спеціальної обробки підрозділів протиповітряної оборони сухопутних військ, радіотехнічних, зенітних ракетних військ та підрозділів забезпечення.....	110
6.3. Організація проведення повної спеціальної обробки авіаційних підрозділів та підрозділів забезпечення польотів авіації.....	114
6.4. Особливості застосування технічних засобів спеціальної обробки озброєння та військової техніки у нічних умовах та за низьких температур.....	119
6.5. Організація спеціальної обробки окремих ділянок місцевості та доріг.	120
7. ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ ЛІТАКІВ ДО ПОЛЬОТІВ НА ЗАРАЖЕНОМУ АЕРОДРОМІ.....	124
7.1. Особливості підготовки літаків в умовах радіаційного зараження...	124
7.2. Особливості підготовки літаків в умовах хімічного та біологічного зараження.....	125
8. ЗАХОДИ БЕЗПЕКИ ПРИ ПРОВЕДЕННІ СПЕЦІАЛЬНОЇ ОБРОБКИ..	127
9. САМОДЕГАЗАЦІЯ ТА САМОДЕЗАКТИВАЦІЯ ЛІТАКА У ПОЛЬОТІ	130
9.1. Самодегазація літака у польоті.....	130
9.2. Самозактивація літака у польоті.....	131
ПІСЛЯМОВА.....	133
ДОДАТКИ.....	134
ГЛОСАРІЙ.....	163
ЛІТЕРАТУРА.....	167

